

KOVÁCH IMRE

ELŐJÁRÓBAN

A következő tanulmányok az MTA TK Szociológiai Intézet és a TÁRKI együttműködésében, az OTKA támogatásával a magyar társadalom integrációjáról és dezintegrációjáról indított kutatást előkészítő, bevezető elméleti munkák. A kutatási projekt célja, hogy az integráció és dezintegráció középpontba állításával keresen új elméleti lehetőségeket és módszereket a jelenkori társadalmat alakító folyamatok, a ténylegesen létező társadalmi csoportok, illetve a társadalmi szereplők együttműködését elősegítő és gyengítő folyamatok jobb megismeréséhez. A kutatás egyszerre vállalkozik az integráció és dezintegráció mechanizmusainak leírására és a társadalmi csoportok, rétegek újabb szempontokat is érvényesítő elemzésére.

A kutatásnak szokatlanul nagy elméleti és módszertani kihívásokat kell megoldani, ami részben annak is a következménye, hogy a társadalomról történő gondolkodás korábban követett domináns módjainak érvényessége elhalványult, és az útkeresés általánossá vált a nemzetközi és részben a hazai szociológiai irodalomban is. Egyelőre nem látszik az elméleti, tematikai és módszertani megújulást szorgalmazó munkák egyértelmű és konszenzussal elfogadható eredménye, ezért a projekt résztvevői elfogadták, hogy a társadalmi integráció és dezintegráció kutatásában az elméleti, a kvantitatív és a kvalitatív elemzések azonos fontosságúak. A socio.hu e lapszámban kezdi meg a projekt keretében készült elméleti-bevezető tanulmányok közlését. A következő hat tanulmányból négy a kutatás egészének teoretikus megalapozását szolgálta. Dupcsik Csaba és Szabari Vera a társadalmi integráció elmélettörténetét áttekintve határozott meg alapfogalmakat. Szabari Vera a formális és informális normakövetés, míg Kiss Balázs a politika integratív és dezintegratív szerepéről készített elemzést. Gerő Márton és Kovách Imre arra keresett választ, hogy az integráló mechanizmusok, valamint a társadalmi csoportok kutatása milyen eredménnyel kapcsolható össze a hálózati elemzések megközelítésmódjaival és elemzési technikáival. Külön hangsúlyozzák az új formákban jelentkező redisztribúció és a piaci mechanizmusok analízisének a szükségességét.

A kutatást hat, úgynevezett altéma köré szerveztük (intézmények és integráció; munkaerő-piaci integráció; normák, értékek, politika; rétegződés és integráció; hálózatok és kisközösségek; területi integráció). A jelen lapszám két altéma elméleti-bevezető írását is közli. Illéssy Miklós és Csizmadia Péter az európai államok jóléti berendezkedéseinek bemutatásával az integráció intézményi környezetének megértését segítik. Kovách Imre, Kristóf Luca és Szabó Andrea alapkérdése, hogy milyen összefüggések lehetnek a társadalom integrációja, dezintegrációja, valamint a társadalom rétegződése és egyenlőtlenségei között.

A socio.hu 2015. évi 4. száma majd további tíz elméleti szöveget ad közre az egyes altémák bevezetéseként. A következő év első számában a kvalitatív vizsgálatok eredményeit mutatjuk be. A kvantitatív kutatás első adatelemzéseiről gyorsjelentés formájában itt olvashatnak az érdeklődők: <http://szociologia.tk.mta.hu/politikai-tukor-tarsadalmi-tukor>.